

Izhaja vsak de-
lavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 144—
za pol leta K 72—

NOVIČAS

Uredništvo in upravnništvo v Ko-
pitarjevi ulici šte. 6 — Telefon
uredništva šte. 50 — Telefon
upravnništva šte. 328 —

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 36—
za en mesec K 12—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10—

DELA VSKI LIST

POSAMEZNA ŠTEVILKA 80 VIN.

Zadnja beseda.

Stari Rimljani so zahtevali od tistega, ki se je potoval za javna mesta, da naj bo čist, vsled česar je ob času, ko je šlo za njegovo izvolitev, hodil okoli v beli obleki: odtod ime kandidat. In če se tudi še danes od kandidata na vidno mesto predpovstavlja, da je moralno neomadeževan, je to znamenje neizbrisnega zdravega moralnega čustvovanja ljudstva, ki, zavedajoč se splošne svoje človeške slabosti, zahteva, da so vsaj njegovi najvišji predstavniki neoskrunjeni.

To je tako in nima nihče pravice se nad tem zgražati, najsi je tudi moralna sodba javnosti katerikoli pogrešna, v vsakem slučaju pa neizprosna. Tu gre za socialni zakon, ki varuje interes celokupnosti, v posameznem slučaju kaznuje s strašnim udarom, kjer so Bog in vsi dobri ljudje že zdavnaj odpustili. Množica je mlačujoč užaljeni moralni red, neusmiljena in redno se pridružuje njenemu moralnemu gonu čisto nemoralni; tudi se lahko popolnoma moti; navzlic temu pa v splošnem vrši s svojo obsodbo neko nujno potrebno opravilo socialnega življenja. To pa velja ne samo za moralne pregrehe v pravem pomenu besede, nego tudi za moralne slabosti, za katere posameznik morda ni čisto nič odgovoren, kadar gre na primer za očitno bolezenske pojave. Ljudska obsodba ne pomeni v tem slučaju nič drugega, nego da socialni red zahteva voditeljev, ki so tudi fizično tako zdravi, da ne trpijo njihove moralne kakovosti. Konec trpijo njihove moralne kakovosti. Konec je to za posameznika, ki je morebiti v drugem oziru najpoštenjši človek na svetu, hudo, časih neizrečno kruto, tako je in se ne da izpremeniti in je s stališča splošnega blaga tudi prav.

To pa seveda ne izključuje, da se vsak slučaj posebi ne premoti in presoja. Pri nas se je tudi nekaj takega zgodilo, o čemer je spričo mnogih okoliščin danes še vedno težko izreči zadnjo sodbo, so pa stvari vmes, ki že zdaj dopuščajo čisto določne sodbe. Na vsak način je, če je obdolženec kriv, treba čisto natančno ločiti v njegovem slučaju nezavestno delujočo moralno zavest javnosti, o kateri smo govorili, in razloge, ki so gnali njegove politične nasprotnike. Da so ti njegovo moralno pomanjkljivost v slučaju, da ni izmišljena, le zato privlekli čez 15 let na dan, da ga kot političnega nasprotnika ubijejo, je ravnotako jasno kakor je jasno to, da jim pri tem tudi vzporedno ni bilo nič mar niti za javno moralo niti za neomadeževanost takozvane bele Ljubljane! Saj je ena iz tistih slavnih prič, ki se je po lastni izpovedi pustila od obdolženca sama oskruniti, v očeh moralnih rabljev Peska ostala čisto neomadeževana, neoskrunjena in socialno mogoča, zato, ker je pomagala svojega sokrivca justifikirati v prid tiste stranke, kateri pripada ta dični vzgojitelj mladine skupaj s tistimi farizeji, ki danes za Peskom pljujejo! In dočim je na Peska ves ta tabor vstal na noge in kričal: Križajte ga!, ni nikomur izmed njih padlo v glavo zahtevati, da se njegov sokrivec nemudoma odstrani iz javnega delovanja. Ne! Danes vzemite v roke neki ljubljanski dnevnik in boste tam črno na belem brali, da ta človek zasluži še pohvalo, ker je po 15 letih molčanja in pedagoškega delovanja razkril tajne pregrehe svojega političnega nasprotnika, da bi le-ta še nadalje ne skrunil moških, potem ko je oskrunil njega! Mi mislimo, da si brezstidnejšega farizejstva ne bi mogel zamisliti niti sam satan.

Samo to eno je treba pibiti, ker v tem je povedano vse, čisto vse. Mi nočemo govoriti na dolgo in široko, kako je danes lahko pošteni vsak, ki je ogoljufal svojega bližnjega magari za milijone in lahko sedi na najvišjem mestu, naj bo desetkrat bolj umazan kakor poljubni galški žid, nočemo zlobno pripomniti, kako ljudje, ki so morebiti še bolj v nesoglasju z različnimi božjimi zapovedmi, sede na še bolj vzvišenih mestih nego je župansko, nočemo filozofirati o tem, kaj bi bilo v deželi slovenski, če bi se razkrili vsi tajni grehi, s katerimi so kdaj obremenili svojo vest državni in deželni funkcionarji in politični voditelji, — nam zadostuje gori omenjeni fakt. Če je bil Pesek kriv, ga je Bog strašno kaznoval, in kar je gotovo najbolj hudo, trpijo danes z njim njegova žena in nje-

govni pridni nedolžni otroci — toda Bog je neizrečeno pravičen, in če je danes kot orodje za užaljeni socialni nrvni red zoper Peska uporabil take ljudi kakor so njegovi današnji politični nasprotniki, je vsak obenem prepričan, da bo večna Pravica

enkrat tudi nje zaradi njihovih namenov, izpeljanih s toliko zlobo na račun morale, neusmiljeno kaznovala! To pravdo bo v zadnji instanci On razsodil in ta razsodba bo strašna.

Kralj izven vsake nevarnosti.

Belgrad, 27. sept. (Izv.) Povodom vznemirujočih vesti o slabem zdravju kralja Aleksandra se je naša vlada obrnila na ministra dvora dr. Jankovića, ki se na-

haja pri kralju in od njega dobila obvestilo, da so vse te vesti neosnovane in da je kralj izven vsake nevarnosti.

Oster spopad med radikalci in demokrati ministrom.

Belgrad, 27. septembra. (Izv.) Na večerajšnji seji finančnega odbora je minister financ dr. Kumanudi podal svoj eksproze. Ob tej priliki je prišlo do ostrih nasprotstev med radikalci in demokrati. Radikalna poslanca dr. Velizar Jankovića in Kosta

Miletića sta ministra financ ostro napadla in pobijala njegove predloge. Dr. Kumanudi se je poskušal dvakrat braniti. Radi velikega hrupa pa ni mogel govoriti in je bila končno seja prekinjena.

Zmešani računi demokratov.

Belgrad, 27. septembra. (Izv.) Belgrajsko časopisje se intenzivno peča z akcijo Stojana Protića in nestrpno pričakuje rezultat Protićevega potovanja v njegov volivni okraj Kruševac. Pojavljajo se vsa-

kovrstne kombinacije. Eno je gotovo, da je Protić s svojim nastopom popolnoma zmešal demokratom njihove račune. To priznavajo celo sami demokrati.

Nova češkoslovaška vlada.

Praga, 26. sept. Včeraj se je vršilo pri poslancu Svehli posvetovanje voditeljev koalicijskih strank. Pri tem posvetovanju je poslanec Svehla podrobno poročal o uspehu pogajanj z zastopniki strank glede ušvaritve pogojev za parlamentarno večino in za sestavo parlamentarne vlade. Obenem je sporočil, da je njegove predloge glede sestave vlade predsednik odobril, tako da bo imenovanje vlade izšlo tekom današnjega dne in da bo jutri objavljeno.

Praga, 26. sept. »Prager Presse« javlja: Kot rezultat pogajanj se je razglasila

nastopna ministrska lista: Predsedstvo in zunanji posli dr. Beneš, notranji posli dr. Čeray, finance bančni ravatelj Novak, trgovina poslanec Novak (soc. dem.), pravosodje poslanec dr. Dolansky (ljudska str.), narodna bramba posl. Udržal (agrarec), poljedelstvo Stanek (agrarec), pošta in prehrana Vrba (soc. dem.), zdravstvo posl. dr. Vrbensky (nacionalist), javna dela Tučny, pouk dr. Šrobar (slov. agr.) socialno skrbstvo Habrman (soc. dem.), ministrstvo za unifikacijo dr. Derer (slovaški socialni dem.), minister za Slovaško Mičura.

Ultimat Mažarski — izročen.

Češkoslovaška vlada posreduje.

London, 26. sept. Kakor doznava Reuterjev urad, je bil ultimat zaveznikov Mažarski v Budimpešti sedaj že izročen. Češkoslovaška vlada se v najiskrenejšem sporazum z zavezniki vesilami prizadeva doseči izvedbo mirovne pogodbe.

Brno, 26. sept. Pri sestanku češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša z mažarskim ministrom Banffyjem se je razpravljalo zapadno-mažarski položaj. Sklenilo se je, da se najprej informirajo o položaju zavezniske velesile. Posvetovanja so se udeležili za češkoslovaško republiko zunanji minister dr. Beneš, legacijski svetnik Jan Masaryk, ministerialni svetnik Strimpl, za Mažarsko zunanji minister

Banffy, kabinetni šef Szapary, legacijski svetnik Khuen-Hedervary, upravnik Moluska. Posvetovanja so se začela ob 8 dop ter so trajala do 12.30. Mažarska delegacija je odpotovala ob 12.50 preko Bratislave v Budimpešto.

Budimpešta, 26. sept. Del avstrijskega časopisja je priobčil vest, da je mažarska vlada v svojem odgovoru na zadnje ententno noto izjavila, da ni v njeni moči, izprazniti Zapadno Mažarsko, ker bi to pomenjalo prevrat političnega položaja. Mažarski kor. urad se s pristojne strani pooblašča izjaviti, da mažarska vlada nikdar ni poslala take note ententi.

Ven z gnilobo!

Pod tem naslovom prinaša današnji Slovenec lep članek, v katerem veli med drugim:

»Mi starši, ki smo odgovorni za blaginjo svojih otrok, pa pravimo naši vladi, in prvi vrsti oddelku za uk in bogočastje:

»Zahtevaj takoj sodne akte v procesu Pesek iz Ptuja. Učitelji, ki so sami na sebi sipali blato po svojih lastnih izjavah, ne bodo vzgojevali naših otrok! Mi zahtevamo od vlade kategorično njihovo takojšnjo odstranitev iz šolske službe, ker tega ne moremo in ne bomo trpeli, da bi svoje otroke pošiljali v šolo, kjer je njihovo moralno in duševno zdravje v nevarnosti.«

To je naša kategorična zahteva! Če se hočejo valjati v blatu židje, slobodno jim; mi se ne bomo. Z gnilobo ven iz naših šol, katere mi plačujemo in mi vzdržujemo!

K temu pozivu Slovenca dodamo mi še to-le: Če vlada ni voljna tej zahtevi ustreči nemudoma, bodo starši prisiljeni poseči po sredstvih samoobrambe, da zavarujejo svoje otroke pred takimi »vzgojitelji«!

To je naša resna beseda in odločna volja!

In vendar pojde!

Belgrad, 27. septembra. (Izv.) Kljub dementiranju demokratiških listov se vzdržuje vest, da je Pribičević izjavil, da namerava odstopiti kot notranji minister. — Sicer pa je to samo olepšavanje, kajti da bo Pribičević z ozirom na razpoloženje v radikalnih vrstah moral odstopiti, je popolnoma gotova stvar.

Albansko uprašanje v Zvezi narodov.

London, 26. sept. V uradnih krogih se zatrjuje, da sprejme angleška vlada predloge zveze narodov glede albanskega razmejitvenega vprašanja. Govore tudi, da so zavezniske velesile edine v vprašanju določitve te meje.

GRŠKO-TURŠKA VOJSKA.

Carigrad, 26. sept. Po turških poročilih se je bitka pri Eski Šehirju končala ugodno za Turke. Kemalisti so mesto že baže zasedli.

„Peč je v hiši“.

Po naših kmetskih domovih ni sprejemnic in govorilnic. Če prideš na obisk, se zgovoriš z gospodarjem pred hišo ali v veži, ai z gospodinjjo v kuhinji. Ko pa mine jesensko delo in se približa zima, se snidejo možakarji pri tem ali onem zvečer v vas, da pomodrujejo in se razgovore o vsem mogočem: o davkih, o politiki, še celo ministra omeni kdo. Krog mize sede in kade. Otročad nima mesta med njimi. Krog peči poseda, ali se valja na njej in dremlje. Zgodi se pa, da se možakarji včasih spomnijo na svoja mlada leta, ko so še fantovali, ko jim je rdeč nagelj in dišeči rožmarin na oknu privabljal smeh v dušo in vrisk na usta. Tedaj se zgodi, da zine ta ali oni kako ohlapno ... In tedaj se oglasi nepričakovano gospodinja: »Možje! Peč je v hiši!« Gospodinja ne pravi otroci so v hiši! ali ali »oblačno je«. In možje posušejo pogovor drugam. Gospodinja ne pravi: »Otroci so v hiši!« Ona ne mara še posebej vzbujati pozornosti svojih nedolžnih.

»Peč je v hiši!« — »Oblačno je!« In ta poziv zadostuje. Mladina ga ne razume, a starejši vedo, da so skočili v svojem razgovoru malo čez cje ter popravijo pogrešek.

Ta pojav je zdrav in dokazuje globoko ukoreninjen čut dostojnosti med našim preprostim ljudstvom. »Pohujšanje pride samo po sebi, je dejal Kristus. In v istini vemo vsak iz svoje lastne izkušnje, da je za vsakega poedinca vse prezgodaj prišlo. Potem ni bilo nikdar več pokoja v naših srcih. In vesel je človek danes tistega življenja polnega mladeniča, ki ne grebe po problemih ljubezni in nje spremljevalcev, marveč ga je sam smeh in veselje do dela. Pohujšajte ga, in uvenela mu bo roža obraza.

Kako malo takih ljudi srečavamo danes v življenju! In mesto, da bi si prizadevali posamezniki kot odgovorni činitelji ter celokupna javnost, da se njihovo število po epidemiji zastrupitvi svetovne vojne dvigne, so pri nas na delu vse sile, da se pohujšanje in pohujševanje žene v višave, da se šolska deca pozivini in vzgoji za zadoščenje najnižjih živalskih nagonov. Kadarkoli citam pikantna poročila o aferi, ki že dva meseca zastruplja slovensko javnost, ko berem časnikarska poročila iz tajne kazenske razprave pred sodiščem, me je strah in groza. Ali nimajo ti poročevalci nobenega čuta dostojnosti več v sebi? Ali imajo tako slast pribčevati glavne izpovedbe prič v vsej njihovi nagnjenosti ter namigavati na skrajne podrobnosti? In mladina to čita, požira; premišlja doma vsebino, strahoma se ji odpirajo oči ... In mladenič, poln idealov, bo razočaran obupal nad življenjem ter se udal cinizmu, ker ne zaupa in ne verjame nikomur več.

Res! Zadeva je javna in politična. Javnost mora izvedeti cele zadeve bistvo in obseg. A javnost in politika sta dva pojma za zrele ljudi. Zato mora biti način obelodanitve take zadeve premišljen, dostojen in primeren. Dorasel človek bo iz ene besede vedel pri čem je. Podrobnosti so za poulične lakine. Kdor je zainteresiran na tem, da grdobijo prešudira do — »dna« njene nagnjenosti, mu je svobodna pot do sodišča, pa naj čepi ob akcijah in se »naslaja«. Da je pa naše časopisje, predvsem nekatero, tako nečestito ponatisnilo izpovedbe prič v zadornostih, oziroma tako preračunjeno namigavalo na pikantnost stvari, je kulturni škandal prve vrste. Zločine, ki spadajo pod § 129 k. z. in podobne naj poznajo samo trije: duhovnik, pravnik in zdravnik. Za druge je to nepotrebno pohujšanje.

Zadnji čas je, da se odgovorni činitelji začno boriti zoper organizirano propagando nemorale in pohujševanja. Vemo, da se je nekaj moralo napisati. Tu in tam! Ali vedeli naj bi bili: »Peč je v hiši!« In kjer je peč ter duh dostojnosti, se take zadeve obravnavajo drugače. Da bi ne bile te besede strel v prazno! Usmilite se ubogih otrok!

ZA PRAVICE JUGOSLOVANSKIH RIBICEV.

Split, 26. sept. Zadržni savez je poslal ministrskemu svetu brzojavko, v kateri zahteva, naj vlada pod nobenim pogojem ne odobri konvencije za ribolov, ako so resnične informacije italijanskega tiska o pogojih te konvencije

ZAMENJAVA DENARJA V DALMACIJI
Split, 26. sept. Zadrugašni savez je poslal ministrskemu svetu brzojavko, v kateri zahteva neodgodljivo izplačilo zamenjanih kronskih novčanic v evakuiranem ozemlju, ker preti drugače tem krajem gospodarska kriza.

ATENTAT NA PILSUDSKEGA.
Varšava, 26. sept. Atentat na maršala Pilsudskega je izvršil Stanislav Fegat, slušatelj tehnike in sin ravnatelja Ukrajinske banke. V zvezi s tem atentatom so aretirali mnogo drugih osumljencev.

NEMŠKO DELAVSTVO ZASEDLO TOVARNO.
Hoechst, 26. sept. Tovarno za barve je včeraj zasedlo delavstvo. Delavci vzdržujejo podjetja z življenjskimi potrebščinami. Francoski okrožni odposlanec je izdal na delavstvo proglas, v katerem omenja, da se ne bo vmešaval v delavske stavke. Prosi pa delavstvo, naj se vzdrži vsakršnih nasilnosti.

Politični dogodki.

«Nečistosti in nečednosti.» Z ozirom na Peskov slučaj prinaša današnje »Jutro« članek pod gorenjim naslovom. V tem članku se glasi: »Ljubljana se še nikdar ni klanjala nečednosti in nečistosti. Zgodovina ne pozna slučaja, da bi se javnost klanjala in javno slavila nemoralne propalosti. Nečistost in nečednost se skriva ter se ne upata na dan. In tako mora biti. Gorje narodu, ki javno proslavlja nemoralnost. Bilo je v rimskih časih ob Kristusovem rojstvu, ki je silila pokvarjenost na dan, a tudi takrat ni bila nemoralnost javno proslavljena. Rimski narod je vsled svoje nečednosti propadel.« — Tako piše »Jutro«, ko gre za § 129-b in za političnega nasprotnika. Mi pa pravimo: Kaj je nečistost in nečednost, o tem določa morala. Ta pa nam veli, da je nečistost in nečednost tudi pregreha po § 206—208 k. z. Ta pregreha, imenuje se bigamija, ni za javno moralo nič manj nevarna, ko pregreha po § 129-b. Ta pregreha — bigamija — je rimski narod mnogo bolj pokvarila ko druga. Iz prve je sledila druga. Zato bi želeli, da se naš ljubljanski svobodomiselni liberalizem spravi tudi na ta § in ga uveljavi povsod. Imel bo dosti dela, posebno zgoraj, kjer se določbe § 206—208 k. z. javno teptajo pred vso javnostjo. To smo bili dolžni pripomniti, da bo poglavje o nečistosti in nečednosti v Ljubljani popolno ter da se tudi ta del »nečistosti in nečednosti« skriva ter ne pride več na beli dan.

Neprijeten gost. Subotički »Neven« piše povodom napovedanega obiska »škofa« českoslovaške cerkve Matija Pavlika v Beogradu na uvodnem mestu: »V kakšnem poslanstvu prihaja škof? Ali namerava morda v naši državi delati isto, kar je delal po českoslovaškem g. Dositej? Ali misli morda pri nas širiti svojo sekto? Ako je temu tako, potem mu svetujemo, naj pusti prazno delo. Pri nas so čisto drugače razmere nego na českoslovaškem. Končno naj si zapomni, da more biti v naši državi samo tujec, in to jako neprijeten tujec, ki s svojo navzočnostjo žali polovico državljanov v njihovem lastnem domu; dalje da se v naši državi po čl. 138. ustave kaznuje vsak, kdor širi verski razdor in končno, da ima naš narod preговор, ki pravi: Nepovabljenemu gostu je mesto za vratmi.« — »Neven« je tu govoril iz srca vsem katoličanom naše države.

Nevarnost ruske reakcije. Dr. B. A. priobčuje v zagrebški »Slobodni Tribuni«

Skopuh.

Spisal Henrik Conscience — prevel M. J. (Dalje.)

»Jaz menda vendar ne,« je zamrmral Tis in se nasmešnil. Stric ga je veselo pogledal in dejal: »Ah, kako se more človek tako zmotiti. Nate sem čisto pozabil in vendar si ti edini, ki bi bil zanjo primeren. Toda Tis, saj je ne boš maral, ker je ne ljubiš?«

Tis je sramežljivo povsobil glavo. »Ne vem,« je vzdihnil, »toda če bi bil bogat, bi dal vse svoje premoženje, le da bi jo videl srečno.«

Potemtakem jo res globoko ljubiš, Tis; toda, ah, ona čuti napram tebi odpor, seveda po krivici in zdi se mi, da je ta odpor le njen predsodek in plod bolne domišljije...«

Vem, da me sovraži,« je Tis dodal, »tudi sem prepričan, da me bo vedno sovražila in da bom ob njej nesrečen.«

»In vendar si jo hotel vzeti za ženo?«

To je zame žrtev, ki jo rad uresničim le iz usmiljenja do nje in hvaležnosti do vas. Da, ona me v svoji slepoti zaničuje! Jaz pa jo bom rešil, hočem biti njen varuh, vse svoje življenje hočem zanjo skrbeti, varčevati in množiti njeno premoženje. In mogoče me bo — kdo ve — nekoč poplačala za vse to s svojo naklonjenostjo. Te človekoljubne besede so napravile

članek, v katerem opozarja na reakcionarno gibanje v Nemčiji, Madjarski, Ukrajini in zlasti na gibanje ruskih carističnih beguncev po raznih državah Evrope. Vsa ta gibanja gredo za tem, da se narodi oropajo demokratičnih pridobitev ob vršetku svetovne vojne in se zopet povsodi upostavi absolutistični monarhizem. Najnevarnejša je pri tem ruska caristična reakcija, ki dela z najboljšeješim aparatom in ima svoje agente za špionažo in propagando razširjene v celi Evropi, v prvi vrsti pa na českoslovaškem in v Jugoslaviji. Ti ruski emigranti si prizadevajo, da vprežejo v svoj voz tudi države same, v katerih živijo gostoljubje, da bi v danem trenutku tudi z orožjem podprle njihovo stvar. Članek zaključuje: »Ruski carizem je nevarnejši od ruskega komunizma; v interesu bodočnosti in konsolidacije naše države je, da naša vlada z najenergičnejšimi sredstvi nastopi proti ruskim monarhistom, ki vsak dan bolj preplavljajo našo državo.«

«Popolo di Trieste» je te dni priobčil o Jugoslovanih dva članka: enega o ljubljanskem velikem sejmu, kjer dopisnik N. Urbani jako prijazno poroča o nas in zlasti o našem umetniškem gibanju, ki išče zopet tesnejših stikov z italijansko kulturo; podrobno navaja vdeležbo Slovencev na Dantejevi proslavi in zaključuje da so vse to jako razveseljivi pojavi, ki utegnejo prinesiti izvrstnih sadov. Na čisto drugačne piščali pa svira drugi članek v isti številki, ki se peča s poročilom v »Edinosti«, da se je jugoslovanski ministrski svet pečal s požigom Narodnih domov v Rojanu in pri Sv. Ivanu v Trstu ter sklenil v tej stvari odredbe, ki so zaenkrat tajne. Ta članek piše o naši državi tako, kakor so bili n. pr. dunajski listi vajeni pisati o Srbiji izza Obrenovičev. Nasprotno pa govori o Italiji z naravnost blaznim na-puhom in poveličevanjem in zagotavlja, da bo Italija, ki je »združila najmočnejšo državo v Evropi«, smeje šla preko »tajnih odredb« države, ki je napol parodija. Ako bi pa tega morda ne zmal storiti italijanski državniki, bo za to poskrbela italijanska mladina. — Ta mladina so seveda fašisti in tako je tudi v tem članku nehoti razkrita vsa notranja revščina in razrvanost tako slavljene Italije, ki se koncem koncev zanaša le še na divje fašistovske tolpe in poulično drhal, ki so danes edina dejanska moč in oblsat v Italiji. Tako država in tak narod v resnici nista opravičena, da tako na široko odpirata usta.

Dnevni dogodki.

Sprememba voznega reda. Obratno ravnateljstvo južne železnice objavlja nastopne izpremembe v prometu brzovlakov: Od 3. oktobra t. l. dalje odhaja simplonski Orient-ekspresni vlak iz Beograda ob 22. iz Zagreba j. kol. 12.27, iz Ljubljane 16.30 in prihaja v Postojno ob 18.35. Od istega dne dalje vozi brzovlak Beograd—Ljubljana—Trst takole: Iz Beograda odhaja ob 8.15, iz Zagreba 21.05, iz Ljubljane 0.42 in prihaja v Postojno ob 2.50. Lokalni brzovlak Beograd—Zagreb državni kolodvor odhaja od 3. oktobra dalje iz Beograda ob 18. ter prihaja v Zagreb drž. kol. ob 6.07. Vozni red omenjenih brzovlakov v nasprotni smeri ostane neizpremenjen. Brzovlaki št. 3, 4, in 8 se od 1. oktobra dalje ne ustavljajo na postaji Grobelno.

Zopet prepovedani listi! Ministrstvo za notranje zadeve je prepovedalo liste: Mažarski list »Matyas Diak«, grški list »Tahidromos«, slovenski list na Dunaju »Naša Pravda«, nemške lste »Kikeriki« in »Wiener Illustrierte Zeitung«. Go-

vori se, da namerava vlada v svetovnih mestih ustanoviti svoje liste, ki jih bo delila duševna aprovizacija. — Zahvalimo Boga za tako skrbno pestunjo! V par tednih bodo vsi listi na vrsti, in potem smo rešeni vsake skrbi in nevarnosti.

Streljanje v bližini vojaških čet. Dopisni urad naznanja: Lovci, kakor tudi drugi prizadeti se opozarjajo, da opuste vsako streljanje v bližini vojaških vežb ali krajev, kjer se vojaške čete zbirajo, da se tako preprečijo nesreče ali neljubi dogodki.

Cerkvene razmere v Dalmaciji. — Splitski »Jadran« na uvodnem mestu obtožuje današnje oblastnike zaradi njihovega neumevanja velike važnosti, ki jo ima cerkev za državo. Namesto da bi šli cerkvi na roko in jo v njenem blagodejnem delu med narodom podpirali, jo — vsaj kolikor se katoliške cerkve tiče — pritis-kajo ob steno, kjer le morejo. Vsled agrarne reforme, a še bolj vsled hujškanja ljudstva od zgoraj, češ »popu ne daj ničesar« je katoliška cerkev v Dalmaciji obubožala. »Dalmatinske cerkve izgubljajo sredstva za vzdrževanje bogočastja in službe božje, za poprave božjih hramov. Cerkve, ki so nekdanj s svojim sijajem poveljevale službo božjo in vplivale na versko in estetično vzgojo naroda, so danes onemele. Koliko je cerkva, ki so bolj podobne kletem nego hramu božjemu. Samostani, ki so bili nekdanj žarišča kulture, so danes zapirajo, ali pa njihovi prebivalci trpe pomanjkanje in lakoto. Neki redovni bogoslovni zavod, ki e bil stoletja središče in vzgajališče vseh večjih duhov našega naroda, danes razpada in njegovi gojenci morajo oditi na tuje bogoslovne zavode. Bogoslovnica v Zadru je izgubljena in nihče se ni pobrigal, da bi se nadomestila. Cela severna in srednja Dalmacija sta brez duhovniš voditeljev, šibeniški in splitski škof še vedno nista imenovana. Gospodarsko vprašanje duhovščine še vedno ni rešeno, a pred kratkim je iz Belgrada došel dopis, s katerim se duhovščini odvzemlje dosedanja doklada za sorodnike. Komu drugemu so v državi v teh časih zmanjšali plačo in podporo radi državnega primanjkljaja nego cerkvi?« Demokratičnim ministrom in njihovim varovancem gotovo ne. Danes imamo pač v državi na krmlu ljudi, ki za pravo kulturo nimajo najmanjšega zmisla in jim je cilj le osebna in strankarska korist.

Za dostojnost v javnih lokalih. Praški župan dr. Bara je izdal oklic, v katerem se pod kaznijo prepoveduje vsako kričanje ali drugače nedostojno obnašanje v gostilnah, kavarnah in drugih javnih lokalih. Prepoveduje se vodenje psov v javne lokale, pljuvanje na tla, metanje odpadkov po tleh, krošnjarenje z nedovoljenimi predmeti itd. Dalje je prepovedano, dajati že opitim ljudem pijačo. Kdor v opitem stanju dela neprilike in vzbuja nevoljo med gosti javnega lokala, se kaznuje z zaporom do enega meseca ali s primerno visoko globo. Gostilničarji, kavarnarji itd. so pod kaznijo dolžni, v svojih lokalih vzdržati red in snago in v vsakem slučaju, če se kak gost upira, poklicati policijo.

Kolesa sumljivega izvora. V Celju so zaprli nekega Josipa Planek, ki je prodal dve kolesi, kateri je po vsej priliki ukradel. Prvo kolo je znamke »Eskaa«, drugo brez znamke.

Prepadeni radikalci. Kakor govore, so znani gospodje pedagogi Flore, Šegula, Lovrec in Klemenčič iz Ptuja priglasili svoj pristop k radikalni stranki. Ko so belgrajski radikalci to ponudbo slišali, so bili konsternirani.

Iz zaporov je pobegnila švagelj Ma-

Starec je odšel. Kmalu nato je bilo čuti njegove korake po stopnjah.

Tis je stal in prisluškoval, dokler ni čul, da se je dvoje ali troje vrat zaprlo.

Nato pa se je vse njegovo obnašanje izpremenilo, njegov malo sklonjen hrbet se je zravnil, na ustnih mu je zaigral zaničljiv nasme, njegove oči so zvitlo zarele. Bil je videti razveseljen kot kak zmagovalec.

S tihimi koraki, skoro po prstih, se je približal omari za jedila, odkoder je vzel velik kos skoro belega kruha, ki ga je na debelo pomazal z sirovim maslom. Z blestečimi očmi in smehljuje je vanj zagvedil svoje zobe in pojedel z nepopisnim požlenjem. Nato je omaro spet zaprl, se vseh-tik ognja kamor je položil še los šote in s pihavnikom zanetil svetle zublje. Ko si je dobro pomel roke, se je pomiril in z zvitim nasmehom začel govoriti sam s seboj: »O, o, ti nedolžni skopuh! Četrtrinko bi rad še na četrtrinke razdelil! Predno odrine od sebe goldinar ga še desetkrat preobrne, kot da daje del svoje duše od sebe. Slednjič bo dal kuhat še stare čevlje, ker so bili mogoče nekoč pomazani z mas-tjo. In on je tako reven, ah, tako reven! Kot da ne bi vedel, čemu tako skrbno za-pira vse duri, kadar gre gori. Zdaj sedi kje v kotu in grebe po desetaki! Dobro! Bo še več zapustil in jaz bom tudi vedel, koliko moram dobiti...« (Dalje.)

srednje velikosti, kostanjevih las in obrvi, sivih oči. Kot poseben znak ima zlat zob zgoraj ter nosi kaznilnično obleko. Ome-njena je pobegnila dne 16. septembra 1921 iz ženske kaznilnice v Begunjah v sprem-stvu neke druge kaznenke.

Ljubljanski dogodki.

Ij Pozor železničarji in prijatelji želez-ničarjev! V nedeljo dne 2. oktobra t. l. se vrši v veliki dvorani hotela »Union« prire-ditev »Prometne zveze«. Bogati spored jamči za neprisiljeno in pošteno domačo zabavo. Šaljivi prizori bodo poskrbeli za smeh in vesele obraze. Zdravilo za kisle obraze bode »Amerikanski zapor«, ki pov-sod vzbuja dosti zabave. Poleg tega se nudi prilika za zabavo pri posredovalnici za ženine in neveste. Pri prireditvi svira vojaška godba. — Vabimo vse somišlje-nike, železničarje in prijatelje »Prometne zveze«, k polnoštevilni udeležbi. Začetek ob 7. uri zvečer. Blagajna se odpre ob 6. uri. — Veselični odsek »Prometne zveze«.

Državna trgovska akademija v Ljub-ljani. Prijave za vstop v abiturientski te-čaj se sprejemajo do 5. oktobra. Trg. aka-demija je nameščena v poslopju tehniške srednje šole II. nadstr. levo. (Aškerčeva ulica 9.)

Ij Cene hrvaški slanini v Ljubljani. Ker je bilo pomanjkanje slanine na ljubljanskem trgu, ki je trajalo 6 tednov, nevzdrž-no, se je kupilo v svrhu orientacije 40 prima prašičev na državnem posestvu Be-lje v Baranji po protekcijski ceni 48 K žive teže loco Belje. V Ljubljano postavljeni so stali prašiči 52 kg žive teže. Za poizkušnjo se je zaklalo dva različna prašiča in uradno stehalo. Prvi prašič je tehtal 199 kg žive teže; slanina je imel 112 kg, mesa je imel 50 kg. Glava in parklji se računajo za delo. Živ prašič je stal 10.348 kron. Izku-piček za špeh in meso, ako bi se računal ves špeh po 75 K kg in meso po 38 K, ker se meso hrvaških prašičev podela večino-ma v klobase in ima nižjo ceno, znaša 10.300 K. Drugi prašič je tehtal 151 kg žive teže; špeha je imel 85 kg, mesa 51 kg. Živ prašič je stal 7852 K. Izkupiček za špeh in meso znaša 8313 K, ako se računa slanino po 75 K in meso po 38 K. — Iz tega sledi, da ni mogoče prodajati točasno na ljubljanskem trgu težkih prašičev pod gornjimi ce-nami. To občinstvu v informacijo in svetu-jemo, da se prepričajo o klavnih rezultatih. Slanina domačih kranjskih prašičev, ki se plačujejo po 30 do 35 K kilogram žive teže, stane 50 do 55 K kg.

Ij Kolo ukradel je nekdo iz veže okr. bolniške blagajne v Gradišču. Kolo je znamke »Kinta« in vredno 3600 K; njegov lastnik je Bruno Balantič iz Sp. Šiške, Sv. Jerneja ulica 44.

Ij Med igro okraden. Borisu Florjan-čiču iz Vodmata 17 je nekdo o priliki no-gometne tekme na Kodeljevem dne 25. t. m. ukradel srebrno žepno uro z verižico in obeskom.

Ij Tatvina. Podporočniku Rudolfu Hvala je bila iz zaklenjene sobe v Vegovi ulici št. 5 ukradena rjava listnica s 4440 kronami denarja in dokumenti. — Ivani Gregorčič je bila 21. t. m. iz žepa ukrade-na denarnica z okoli 70 K denarja. — Šte-fanu Erjavcu iz Vižmarjev je nekdo ukra-del ročni voziček, ki ga je bil idoč po opravkih pustil pred Fajdigovo hišo na Sv. Petra cesti.

Naša društva.

d Osrednji odbor SDZ ima jutri ob 14. uri v II. nadstropju Ljudskega doma važno kratko sejo. — Predsednik.

d »Uboštvo.« Vaja za vsa dejanja se vrši v sredo ob 20. uri. Danes vaja radi te-čaja odpade. — Upravnik.

d Odbor »Zvezde« ima jutri v sredc 28. t. m. ob 17. uri v I. nadstropju Ljud-skega doma važno sejo. Ves dosedani od-bor z zaupnicami naj se seje zanesljivo in točno udeleži. — I. P.

Odgovorni urednik Anton Marinček.

Izdaja konzorcij »Novega Časa«.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Obvestilo.

P. n. občinstvo obveščamo, da gosp. Ivan FAJFER iz Drulovce 12, p. Stra-žišče pri Kranju, ni naš potovalni urad-nik ter nima pravice sklepati nikakih zavarovalnih pogodb in ne pobirati za-datij. Od naših potovalnih uradnikov za-htevajta povsod pooblastilo. 3511

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani.

Konturen-te cene!	F. BRUMAT LJUBLJANA Usakovrsto manufakturo in tkanine po konkurenčni ceni. Mestni trg 25. I.	Konkuren-te cene!
-------------------	---	-------------------